

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Castrensi peculio omnium Palatinorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

delictis in provincia commissis, propter que conueniri possunt etiam coram alijs iudicibus. Et dicitur officialis gaudere privilegio circa sportulas, quia non eas solvere tenetur, nisi sui modum hic describitur, fideiussore etiam de iudicio sibi bare possunt de eorum numero, et ubi bare non possunt, committitur eorum iuratore cautio nisi, h. d. Qui autem sint officiales, non habent expressus quod Imperator hoc non dicit, et ideo potest dici quod hec lex seruiat nobis de vento.

De decanis, constitutio Græca. Rubr. XXVII. LEX I.

Quatuor decanis, qui primū loquuntur in ordine tenentur, per biennium, ad primiceriatu officium assumuntur, et alij in locum eorum debent subrogari transacto biennio, hoc dicit.

Decani adherentes famularioribus Principis capis coram illustri magistro officiorum conueniendi sunt, hoc dicit.

De privilegijs eorum, qui in sacro palatio mil. Rub. XXIX. LEX I.

Palatina cunctis muneribus foedidus sunt immunes ipsi, et eorum filij, nepotes etiam, ipsius eorum mactibus nulla munerera debent inferri, contrafacientes puniuntur, h. d.

Cubicularij Principis, qui bus vacatio est cœcilia, et me moriales sermiorum, et libellorum, et epistoliarum, et etiam palatini, et agentes in rebus, et filij, et nepotes eorum ad honores et munera non vocantur inuiti et a copozalibus, et personalibus muneribus signi immunes, hoc dicit.

Descendentes ab aliquo officio aule palatij, licet sint idonei, et exempti, tamen ab omnibus muneribus, et honoribus eis inuitis sunt expertes, hoc dicit.

Qui missionem meruit ab officio, quod in palatio principis exercebat, anteferri debet omnibus alijs, qui post ad regendas dignitates, vel prouincias fuerunt assumpti, contrafacientes pena hic inserta puniuntur, hoc dicit.

De privilegijs scholarium. Rub. XXX. LEX I.

Magistri militum, milites senatores, scholares suos verberare, vel degradare non possunt, sed istud spectat ad officium magistri officiorum. Item magister militum suos domesticos senatores ducentarios, vel centenarios facere non potest, pena contra faciendi imminente. Item prohibitus est domesticus perpetuo, vel ad tempus, alio nomine assumpto colore questio non est pro hibitione durante assumendus, h. d. Item istam legem si per formam statuti prohibitus est officium cōseruationis, quod non potest quis ad illud officium assumi sub alio nomine. Et hoc sententia gl. hic, dum sumit argumentum de domino Done, qui fuit potestas Bononie. Nam cum esset prohibitus esse potestas, fuit factus defensor, et sic habuit officium potestatis.

Sub alio nomine, ad de Bald. in l. in ij. questio. 3. de hereditibus instit. et in rub. 3. de fid. instr. ad si. Alexan. omnino in prima constit. Digestorum, si nos vero, dist. post Phil. Fran. in proc. vj. num. v. in apof. in ver. mutatio nominis et plene per Fel. in proc. decret. Diego, vers. tertia conclusio.

Nota istud dictum, quia facit contra id, quod ponit Bald. in l. Paulus, in §. pluribus, de lega. 2. in l. §. de postu. et in l. §. de var. et extraordi. cogni. vbi dicit, quod prohibitus aduocari non est prohibitus in scriptis consulere, et sic per indirectum. Quod dictum sequitur de Abb. in rub. de postu. Sed tu potes dicere saluando Bartol. quod diuersa ratio est inter aduocare, et consulere, quia aduocare est vna vox, consulere autem mortua, quia vna vox plus valet, quam mortua, Bald. in rub. de testibus.

Militans in aliqua militia, qui stipendij decursum primicerius factus est, omnibus privilegijs sibi competentibus perfruatur, et etiam in causis ciuilibus coram officio magistro tantum cogitur respondere. In criminalibus vero causis hoc privilegium

non sortitur, ne crescat officiorum auctoritas et ne publica vacillet, ut in l. itas, h. d. Et nota quod denegatur iurisdictionem in ciuili, et concedit in criminali hoc officio finito, eo vero durante in vtroque casu est iurisdictione denegata, s. de ager. in re. l. ex. co.

LEX III.

Noties Si scholaris alicuius schole coram officio magistro conuenitur ciuilitate, aut etiam criminaliter, non cogitur bare fideiussore, et rancos, sed de suo numero, dum tamē iurauerit, et quinq; primates eiusdem schole ex xxx. viris numerandis a primicerio, usque ad xxx. retro det fideiussore, et si quinque ex predictis primatibus in fideiussore dari non possunt, extraneus cum numerario dari potest, quod privilegium habet locum in eis, et eorum vxoribus, et etiam viduis, et matribus viduis, et liberis, et seruis eorum. Et nomina sportularum, et se vel procuratore respondententes prestabunt secundum ordinem hic descriptum, siue coram arbitris, vel officiorum magistris, vel coram moderatore prouincie ex delegatione cognoscente lis ageretur in scriptis, vel sine scriptis, tam ex iuris dispositione quam ex voluntate partium. Et si comeatū acceperit per sparium quinque mensium, non possunt illo comeatu durare conueniri ciuilitate, sed criminaliter, pro publicis functionibus tantum, h. d. In ter. ibi, i. viduitate coititute. Et nota, hic quod mulier vidua fruatur privilegio mariti quousque secundo fuerit maritata. Facit ad hoc l. §. vidua, ff. ad mun. et s. de digni. l. mulieres, et dist. ibi. Nota singulariter istud text. quod si privilegium concedatur mulieri, et omnibus descendētibus masculis, et feminis, quod descendentes per lineam femininā, ita demum fruatur privilegio si sint vidue, non autem si ad secundum matrimonium conuolauerint. Et potest esse ratio, quod postquam virum assumunt in totum, ad alium dicuntur se transferre, et statum suū mutare, ut noc. i. d. mulieres. Et aliter mo. not. ex verbo, cōsentientibus, cum gl. quod de voluntate partium fieri potest, ut sententia sine scriptis feratur. Et sic habes quod ille solentitas, que traditur ut sententia feratur in scriptis, et recite tur, ut l. §. de sentent. ex breui. recit. remitti potest de partium voluntate, et ideo in sacramento restium, quod remitti potest, ut no. in l. §. ff. de ser. et l. §. sed quod de iura. caluin. et idem est in libellis, quia libellus potest dimitti, licet non expresse remitti, ut no. in an. off. ratur. s. de litis cōtesta. et ibi plene per Ly. licet quidam contra. Et idem est in iuramentum, caluin. quod omitti potest, licet non expresse remitti, ut d. §. licet, quia lites autem contestatio, nec tacite nec expresse potest remitti, ut no. Jo. And. extra de offic. dele. c. de causis.

ADDITIONES.

- a ALEX. Dominus meus facit mentionem in l. cū quedā puella, de iurisd. om. iudi. potest limitari per dicta bar. in l. ij. ad referri perunt, ff. de mu. et hon. et l. origin. s. de man. et originarijs. lib. 2.
- b Connolauerint. Ad cuius articuli definitionem, vide in capiole not. pro contra domi. Fel. in capitulo nouit. de iudi. verifico. not. ibi circa princip. cum concord. ibidem per cum allega.
- c Et recite. Ad de Abb. in c. sicut. §. vel tertio. de re iudi. que refert et sequit. Fel. ibidem in v. post. §. verū. §. verū. na. vult Ro.
- d Omitti potest, licet non expresse remitti. Adde istum in l. §. sed quia veniunt. num. 7. et quod sibi posui in addit. ad ipsum in verifico. possit tacite omitti, s. de iur. iurando.
- e ALEX. Juramentum caluine aut remitti possit, Bar. in l. de pu. pillo. §. quis opus, de ope. no. nuu. et in l. §. de iur. amen. calui. Et ratio quare ordo iudicarius non potest remitti, est, quod dicitur inueni tus in fauorem, et veritate publicā secundum do. Lardi. in clemen. sepe, de verb. signi. in p. ne. r. q. cum renūciari non potest. Lites publicum, ff. de pac. quod est verū in ordinarijs, secus in summarijs, in extra dicitur in extra agant, ad repugnandū. Limita predicta, si coram iudice pcedit ut ordinario, secus si coram arbitratore, ut Lar. vbi supra. Extra tamen vide licet testes, et positiones, possunt dimitti, vide domi. Lardi. in c. sepe, in l. c. sepe, an lites contestata, possit omitti.

De castrensi peculio omnium palatinorum. Rub. XXXI. LEX VNICA.

Palatini habentes aliquod patrimonium quicquid quesierint in officio morantes ex bonis Principis, aut eorum industria Principe confisco, retinent tantquam castrensi peculio, et a labore castrosum non sunt immunes, hoc dicit.

Qui militare possunt, vel non, &c. Rub. XXXIII. LEX I.

Solens militare se debet offerre, quibus habet probandi, scilicet officio magistro. Item nullus causa lites vitande potest militare, hoc dicit. Art. Secunda super Lod. bbb ij